

Vejledning om velfærdskontrol i hestehold

Revideret november 2023

Indholdsfortegnelse

1. Indledning	3
2. Formål	3
3. Almindelige bestemmelser	3
3.1 Forberedelse af kontrolbesøget	3
3.2 Kontrolbesøget	4
3.3 Overtrædelsers karakter (alvorsgrad)	5
4. Retsgrundlag	5
5. Fortolkning af love og bekendtgørelser samt bemærkninger hertil	6
5.1 Dispensationsmulighed	7
5.2 Kontakt til artsfæller	7
5.2.1 Generelt	7
5.2.2 Særligt for krydsninger	8
5.3 Opbinding mv	9
5.3.1 Spiltov	9
5.3.2 Opbinding i op til to timer	9
5.3.3 Opbinding i op til fem timer	10
5.3.4 Tøjring på fold eller mark og opbinding i læskur eller lignende	10
5.4 Indretning af stalden	10
5.4.1 Loftshøjde	11
5.4.1.1 dispensation	11
5.4.1.1.1 Heste med et stangmål på 1,85 m eller derover	11
5.4.1.1.2 Taghældning, spærfødder, loftsbjælker eller lignende konstruktioner	11
5.4.2 Staldklima	12
5.4.2.1 Staldklima generelt	12
5.4.3 Gulvareal	13
5.4.4 Særligt om gruppeopstaldning	14
5.4.5 Foling og ophold i folingsboks, i boks af tilsvarende størrelse eller i gruppeopstaldning 14	
5.4.6 Lys	15
5.5 Fodring og vanding	15
5.5.1 Udstyr til foder og vand	15
5.5.2 Foder	15
5.5.3 Vand	16
5.6 Adgang til fold eller motion	16
5.6.1 Adgang til fold	17
5.6.2 Motion og ophold på fold	18
5.6.3 Folde	19

Folderen skal have en størrelse på mindst 800 m ² , og dens korteste side skal være mindst 20 m. Hvis folderen benyttes af mere end fire heste på samme tid, skal arealet øges med 200 m ² pr. hest.	19
5.6.4. Antal heste på fold	20
5.6.5 Sygefolde	20
5.6.6. Foldplan	20
5.7 Heste, som går ude døgnet rundt i vinterperioden eller i perioder med vinterlignende vejr	21
5.8 Dagligt tilsyn og pasning	22
5.8.1 Dagligt tilsyn	22
5.8.2 Syge og tilskadekomne heste	22
5.9 Erhvervsmæssigt hestehold og årligt dyrlægetilsyn	23
5.10 Håndtering og træning	23
5.11 Udstyr	24
5.12 Dækkener	25
5.13 Medicinering og behandling for at skjule sygdomssymptomer	25
5.13.1 Generelt	25
5.13.2 Særlige vedrørende nervesnitning	25
5.14 Aflivning	26
5.15 Optegnelser	27
5.15.1 Heste, der holdes til landbrugsmæssige formål (landbrugsheste).	27
5.15.2 Heste, der ikke holdes til landbrugsmæssige formål ("andre heste")	28
Bilag 1: Forståelse af visse termer, der er brugt i vejledningen	29
Bilag 2: Huldvurdering på hest	30
Bilag 3: Notat om velfærdskontrol på rideskoler, hestepensioner m.m.	32

1. Indledning

Denne vejledning er skrevet til Fødevarestyrelsens tilsynsførende (dyrlæger og teknikere), der udfører kontrol med dyrevelfærd i hestehold.

Bemærk, at der i vejledningen bruges ordet hest uanset, om der er tale om en hest, et føl, en plag/åring eller en pony. Endvidere bruges ordet hest i denne vejledning også om æsler og krydsninger mellem en hest og et æsel (muldyr og mulæsler).

Hestebekendtgørelsen gælder både heste, æsler og krydsninger heraf

2. Formål

Formålet med kontrollen er, at kontrollere velfærden i hestehold, herunder at medvirke til at sikre, at hestene passes, tilses, huses, fodres og vandes velfærdsmæssigt forsvarligt, og at retsgrundlaget på området overholdes.

3. Almindelige bestemmelser

Vejledningen er en beskrivelse af, hvordan kontrollen med dyrevelfærd i hestehold skal gennemføres, men indeholder ikke en udtømmende beskrivelse af reglerne på området. Før kontrollen påbegyndes, er det derfor nødvendigt nøje at gennemgå regelgrundlaget.

Ved tilrettelæggelsen af kontrol i et hestehold skal kontrolløren være opmærksom på, om hesteholdet er udtaget til anden kontrol. Hvis dette er tilfældet, skal der så vidt muligt gennemføres kontrol af alle regelsæt eller ordninger ved ét og samme kontrolbesøg.

3.1 Forberedelse af kontrolbesøget

Besøget forberedes med opslag i relevante databaser, herunder hestedatabasen og CHR, for information om hesteholdet. Derudover hentes information om tidligere besøg og/eller sanktioner fra tidligere besøg, samt evt. fra samlestalde eller slagterier i forhold til dyr fra hesteholdet. Hestehold skal være registreret i [CHR](#).

Med hensyn til de særlige forhold, der gør sig gældende i forbindelse med velfærdskontrol på rideskoler, hestepensioner m.m., henvises til bilag 3.

Opmærksomheden henledes på, at enkelte hestehold kan være ophørt eller have fået ny ejer siden udpegningen.

3.2 Kontrolbesøget

Besøget skal foretages uanmeldt. Oftest vil der i større hestehold være personale tilstede, så kontrolbesøget kan gennemføres, også selv om den ansvarlige for hesteholdet ikke er til stede. Mere principielle spørgsmål til hesteholdet kan så stilles senere, evt. pr. telefon. Det vigtige er, at kontrolbesøget bliver gennemført på besøgsdagen, når en myndig person træffes på stedet.

Hvis der aflægges mere end to forgæves besøg, kan besøget varsles, men kontrollen skal i så fald gennemføres inden for 48 timer efter, at den er varslet.

Fødearestyrelsens medarbejdere (tilsynsmyndigheden) har, i det omfang deres kontrolopgaver kræver det, til enhver tid, mod behørig legitimation og uden retskendelse adgang til bl.a. ejendomme og dokumenter¹. Adgangen er ikke betinget af, at ejeren/den ansvarlige for hesteholdet er til stede. Når en myndig person er til stede, skal der derfor være meget tungtvejende grunde før et besøg opgives.

Hvis kontrollen udføres af en af Fødearestyrelsens ansatte, som ikke er dyrlæge, og denne konstaterer overtrædelser af veterinærfaglig karakter, der vurderes at nødvendiggøre påbud, forbud eller politianmeldelse, skal en dyrlæge konsulteres. Det beror på en konkret vurdering om konsultationen med dyrlægen kan ske telefonisk evt. suppleret med billed- eller videodokumentation eller dyrlægen skal møde fysisk op på stedet.

Alle staldafsnit besigtiges, men ikke i alle tilfælde ved kontrol af samtlige dyr. Der skal foretages en helhedsvurdering af hesteholdet, dvs. rent praktisk går man gennem hesteholdet og udvælger stikprøvevis f.eks. de bokse og de dyr, man vil kigge nærmere på. Er der forhold, der bør ses nærmere på, kan man udvide kontrollen til alle dyr. Udegående heste skal også kontrolleres. Hvis der er flere flokke langt væk i et i øvrigt veldrevet og uproblematisk hestehold, er det ikke obligatorisk at se samtlige flokke. Staldforholdene skal inspiceres, også selvom hestene evt. er ude.

Det er ikke nødvendigt at se alle heste stående eller i bevægelse, men hvis en eller flere heste står inde eller er isoleret på grund af sygdom, skal disse heste tilses nøjere. Dette gælder også, hvis en hest udviser afvigende adfærd.

Hesteholdet gennemgås med tjeklisten som grundlag. Det er vigtigt, at alle konstaterede forhold dokumenteres, og at det af bemærkninger på kontrolrapporten nøje fremgår, hvad der er observeret og hvilke staldafsnit etc. der er gennemgået under besøget. Ved brug af tjeklistens forside kan man danne sig et overblik over forholdene i hesteholdet, og kun i tilfælde, hvor der ses tegn på overtrædelser, går man i detaljen med de enkelte tjeklistepunkter.

Det er hensigtsmæssigt at danne sig et overblik over forholdene i hesteholdet inden eventuelle fejl og mangler påpeges, for at opretholde en god dialog under kontrolbesøget. Med hensyn til sanktionering henvises til [kontrolvejledningen](#).

Optegnelser over døde dyr og medicinsk behandling kontrolleres typisk ved besøgets afslutning. Endvidere bør korrekt aflivning - hvis det er relevant - kontrolleres i forbindelse med afslutning af besøget.

¹ § 50, stk. 1, i dyrevelfærdsloven

Kontrolbesøget dokumenteres i DIKO, kontrolrapport udskrives herfra, og besøget afsluttes med udlevering af kontrolrapporten til den ansvarlige for hesteholdet eller dennes repræsentant. Dokumentation af kontrollen skal ske efter gældende vejledning, herunder bilag 11 C i kontrolvejledningen om dokumentation af kontrol på veterinærområdet. Det skal af dokumentationen fremgå, hvad der er observeret og gennemgået under besøget.

3.3 Overtrædelsers karakter (alvorsgrad)

I vurderingen af alvoren af formodede overtrædelser af dyrevelfærdsmæssige bestemmelser sondres der, jf. §§ 58 og 60, jf. § 2 i dyrevelfærdsloven imellem følgende:

- 1) Væsentlig ulempe
- 2) Uforsvarlig behandling
- 3) Grovere uforsvarlig behandling
- 4) Mishandling

Det er Fødevarestyrelsens vurdering, at der som hovedregel ved sondringen mellem ovenstående fire grupper skal lægges følgende til grund:

Væsentlig ulempe er forhold, der ikke kan betegnes som uforsvarlige, men som er til ulempe for dyrenes velfærd. Eksempelvis skal udstyr til fodring og vanding skal være udført og anbragt på en sådan måde, at der er mindst mulig risiko for forurening af foder og vand. Hvis f.eks. krybbe eller vandkop er anbragt sådan, at der nemt kan ske en forurening med jord eller gødning, vil der normalt være tale, at forholdet vurderes som væsentlig ulempe.

Uforsvarlig behandling kan som udgangspunkt f.eks. være en hest med forvoksede hove, hvor en beskæring er nødvendig, for at undgå, at hovene bliver så lange, at dyret lider i en grad, hvor forholdet betragtes som grovere uforsvarlig behandling. Et andet eksempel kunne være heste med sygdom eller skade, hvor hesten ikke er behandlet eller isoleret, hvor dette skønnes nødvendigt, og hvor der ud fra sygdommens eller skadens alvor og varighed ikke vurderes at være tale om grovere uforsvarlig behandling.

Grovere uforsvarlig behandling kan som udgangspunkt f.eks. være en hest med så stærkt forvoksede hove, at den manglende hovpleje har ført til tydeligt ændret og besværet bevægemønster. Et andet eksempel er heste med stærkt smertevoldende lidelser såsom store sår eller traumer, hvor den ansvarlige for hesteholdet ikke har tilkaldt dyrlæge eller på anden måde forsøgt at afhjælpe hestens lidelser. Der kunne f.eks. også være tale om en hest med en kronisk, ikke helbredelig og meget smertefuld sygdom eller skade, der ikke er aflivet i tide.

Mishandling er endnu alvorligere end "grovere uforsvarlig behandling". Det kan f.eks. være tale om en sådan grad af vanrøgt, hvor dyr er stærkt afmagrede eller døde af sult og tørst pga. manglende pasning.

4. Retsgrundlag

- Bekendtgørelse nr. 1597 af 8. juli 2021 af lov om dyrevelfærd (dyrevelfærdsloven)
- Bekendtgørelse nr. 1746 af 30. november 2020 om dyrevelfærdsmæssige mindstekrav til hold af heste (*i det følgende benævnt hestebekendtgørelsen*)

- Bekendtgørelse nr. 816 af 15. juni 2023 dyrevelfærdsmæssige mindstekrav til hold af visse landbrugsdyr².
- Rådets forordning (EF)Nr. 1099/2009 om beskyttelse af dyr på aflivningstidspunktet (aflivningsforordningen)

Bemærk, at der for nogle af retsakterne kan være tale om senere ændringer. Disse vil fremgå i højre side, når retsakten er fundet i Retsinformation. Der kan endvidere være situationer, hvor en retsakt er ophævet eller erstattet af en anden, inden en revideret version af denne vejledning er udsendt.

Reglerne kan findes på [EUR-lex](#), eller på [Retsinformation](#).

Hestebekendtgørelsen er resultatet af en modernisering af dyrevelfærdslovgivningen, der blev afsluttet den 1. januar 2021, da dyrevelfærdsloven og en række bekendtgørelser, herunder hestebekendtgørelsen, trådte i kraft. Det overordnede formål var en forenkling af lovgivningsstrukturen, så reguleringen bliver mere overskuelig og brugervenlig i praksis. Med dyrevelfærdsloven blev en række dyreartsspecifikke love, herunder hesteloven, ophævet. Samtidig blev der med hjemmel i dyrevelfærdsloven udstedt en række nye dyreartsspecifikke bekendtgørelser, som indeholder materielle bestemmelser fra de artsspecifikke love samt relevante bestemmelser for den pågældende dyreart fra hidtil gældende bekendtgørelser. Dermed samles så vidt muligt samtlige bestemmelser, der gælder for hold af den pågældende dyreart i én bekendtgørelse. Hovedparten af hestebekendtgørelsens bestemmelser stammer fra den ophævede hestelov.

5. Fortolkning af love og bekendtgørelser samt bemærkninger hertil

I de følgende afsnit gennemgås udvalgte emneområder, der erfaringsmæssigt giver anledning til fortolkningsmæssige overvejelser. De beskrevne forhold og vurderingen heraf er ikke en udtømmende beskrivelse af de forhold, der kan forekomme i et hestehold, men eksempler på forhold og vurderinger. Vurderingen af de under et kontrolbesøg konstaterede forhold beror på en konkret faglig vurdering i hvert enkelt tilfælde. Det bemærkes, at der er tale om Fødevarestyrelsens fortolkninger og vurderinger, og at den endelige afgørelse henhører under domstolene.

Fødevarestyrelsens fortolkninger af hestebekendtgørelsens bestemmelser har i mange tilfælde baggrund i det, der står i forarbejderne til hesteloven. Forarbejderne er i høj grad baseret på indholdet i rapporten fra arbejdsgruppen om hold af heste, der også nogle steder er henvist til i forbindelse med Fødevarestyrelsens vurderinger. Dette anses stadig for relevant, da der er tale om en direkte videreførelse af hestelovens bestemmelser, jf. afsnit 4.

De af bekendtgørelsens bestemmelser, der er omtalt (ikke nødvendigvis gengivet ordret) i det følgende, er skrevet med *kursiv*. Dette er for tydeligt at adskille bestemmelser og fortolkninger/vurderinger af, hvordan bestemmelserne forstås og som udgangspunkt håndhæves

² Indeholder bestemmelser, der skal kontrolleres, når der er tale om "landbrugsheste", jf. punkt 3.1

5.1 Dispensationsmulighed

Hesteloven indeholdt en bestemmelse, hvorefter visse hestehold i særlige tilfælde helt eller delvist kunne undtages fra loven. Denne dispensationsmulighed er ikke medtaget i hestebekendtgørelsen. Dette skyldes, at der ikke var tale om en almindelig dispensationspraksis, men en praksis, hvor muligheden for at opnå dispensation var yderst begrænset (fredet bygning, hvor det på grund af fredningen ikke var muligt at opfylde kravene til f.eks. loftshøjde eller ekspropriationslignende forhold). At videreføre dispensationsmuligheden, vil derfor sende et forkert signal om muligheden for at opnå dispensation. Der er forud for 2020, hvor en række indretningsmæssige krav trådte i kraft, givet dispensation fra kravet om loftshøjde i en fredet bygning på betingelse af, at hestene skal kunne stå i naturlig stilling med en frihøjde over hesten, så den ikke på grund af loftshøjden kan komme til skade eller udsættes for væsentlig ulempe.

5.2 Kontakt til artsfæller

5.2.1 Generelt

Enhver hest³ skal holdes i et hestehold⁴, der består af mindst to husdyr enten af hestarten eller af æselarten eller to krydsninger af disse. Uanset dette kan en hest holdes alene i højst 4 måneder, hvis den ene hest i et hestehold med to heste dør eller af anden årsag permanent forlader hesteholdet⁵.

Kravet om artsfællekontakt skal ses i lyset af, at både husdyr af hestarten og æselarten er flokdyr og derfor har behov for kontakt til artsfæller. Mangel på social kontakt kan føre til udvikling af forskellige former for unormal adfærd eller manglende udvikling af normal social adfærd.

Særligt for unge dyr har det stor betydning, at de tidligt i livet lærer at tolke artsfællers signaler og dermed udvikler en hensigtsmæssig adfærd i forhold til disse.

Der kan opstå en situation, hvor et hestehold med to heste står tilbage med en hest, hvis den anden hest dør eller flyttes til et andet opstaldningssted. I den situation kan den tilbageblevne hest holdes alene i højst fire måneder. Bekendtgørelsen indeholder ikke krav om, at den ansvarlige for hesteholdet skal kunne dokumentere, hvor længe den tilbageblevne hest har været holdt alene. Med mindre der fremlægges dokumentation f.eks. i form af dyrlægefaktura for aflivning, dokumentation fra DAKA om afhentning, salgs- eller lejeaftale, må det derfor bero på en konkret vurdering i den enkelte situation, om den ansvarliges oplysning kan lægges til grund.

Det er Fødevarestyrelsens vurdering, at det ikke er i strid med bestemmelsen om artsfællekontakt, at den ene hest i et hestehold på to heste kortvarigt forlader hesteholdet med henblik på stævnedeltagelse, træningsophold, ophold på dyrehospital eller lignende.

³ En "hest" forstås jf. hestebekendtgørelsens § 2, nr. 1, som et husdyr af heste- eller æselarten eller dyr, der fremkommer ved krydsning af disse

⁴ Et "hestehold" forstås jf. hestebekendtgørelsens § 2, nr. 2, som ethvert hold af husdyr af heste- eller æselarten eller dyr, der fremkommer ved krydsning af disse

⁵ § 3 i hestebekendtgørelsen

Bortset fra føl og plage (se afsnit 5.6.1) er der ikke krav om, at hestene skal på fold sammen.

Uanset kravet om artsfællekontakt kan et husdyr af heste- eller æselarten eller en krydsning heraf, der er anskaffet inden den 1. januar 2021, og som er blevet holdt uden kontakt til artsfæller, fortsat holdes uden kontakt til artsfæller, indtil dyret afhændes eller dør⁶.

Overgangsbestemmelsen er indsat for at imødegå konsekvenserne for hestehold, der ved bekendtgørelsens ikrafttræden den 1. januar 2021 bestod af én hest, der ikke havde kontakt til artsfæller. Bekendtgørelsen indeholder ikke krav om, at den ansvarlige for hesteholdet skal kunne dokumentere, at hesten blev holdt alene før den 1. januar 2021. I mange tilfælde vil det formentlig ikke være muligt for den ansvarlige for hesten at dokumentere, om hesten blev holdt alene før den 1. januar 2021. Som udgangspunkt må den ansvarliges oplysning derfor lægges til grund.

5.2.2 Særligt for krydsninger

En krydsning kan ikke anses for en art, da der er tale om en krydsning mellem to arter. En krydsning vil enten have en hest som mor (et muldyr) eller et æsel som mor (et mulæsel), og krydsningen vil derfor til en vis grad være adfærdsmæssigt præget af den art, der er dens mor.

Erfaringer viser, at krydsninger foretrækker at have kontakt til andre krydsninger eller til moderarten. For krydsningers vedkommende er det derfor hensigtsmæssigt at tolke kravet om artsfællekontakt bredere end, at krydsninger skal holdes sammen med andre krydsninger. For krydsningers vedkommende vil det være mere korrekt at tale om social kontakt frem for artsfællekontakt. Det betyder efter Fødevarestyrelsens vurdering, at formålet bag kravet om artsfællekontakt for krydsninger kan anses for opfyldt, når to krydsninger holdes sammen, når et muldyr holdes sammen med heste, eller når et mulæsel holdes sammen med æsler. Dette vil ved førstkommande lejlighed blive præciseret ved en ændring af § 3, stk. 1, i hestebekendtgørelsen.

Det vil samtidigt blive præciseret, at en hests/et æsels behov for artsfællekontakt ikke tilgodeses ved kontakt til muldyr/mulæsler. Det betyder, at et muldyr skal holdes i et hestehold med mindst to heste og et mulæsel i et hestehold med mindst to æsler.

Når det er muligt at tolke kravet om artsfællekontakt for krydsninger bredere end det, der umiddelbart fremgår af bekendtgørelsen skyldes det, at det mod tidligere antaget, er muligt at se forskel på et muldyr og et mulæsel (kilde: [Statens Naturhistoriske Museum](#)).

Muldyret er typisk et stort og stærkt dyr, det har lange æselører og minder om et langbenet æsel med strid man og små, smalle hove. Mulæslet er typisk relativt lille og ligner mest en hest, det har ører som en hest, dog lidt længere, og har en hests man og hale.

⁶ § 37, stk. 2, i hestebekendtgørelsen

Muldyr

Mulæsel

Størrelsesforskellen skyldes nok til dels moderen, de andre forskelle i udseende skal findes i den måde, arvemassen fungerer på. For yderligere forklaring se [Statens Naturhistoriske Museum](#)

5.3 Opbinding mv

5.3.1 Spiltov

Opstaldning i spiltov er forbudt⁷ og har været forbudt siden 1. januar 2011.

Nogle rideskoler har fundet anvendelse af eksisterende spiltove i forbindelse med rideundervisningen, idet heste, der ikke skal bruges i den aktuelle ridetime, men i timen efter, kan sættes i spiltov i den mellemliggende periode. Dette vurderes at være i overensstemmelse med reglen om, at heste, der har lært at stå bundet, kan opbindes uden tilsyn i op til to timer.

5.3.2 Opbinding i op til to timer

Heste kan opbindes i op til 2 timer under tilsyn, hvis formålet er at lære hesten at stå opbundet uden tilsyn⁸.

Heste, der har lært at stå opbundet uden tilsyn, kan opbindes uden tilsyn i op til 2 timer. Ved stævner, dyrskuer m.v. kan opbinding ske i længere tid. dyrskuer⁹

Det fremgår af forarbejderne til hesteloven, at det ikke vil være i strid med bestemmelsen, såfremt heste opbindes under tilsyn f.eks. to timer både formiddag og eftermiddag, dvs. flere gange dagligt. Det er

⁷ § 4, stk. 1, i hestebekendtgørelsen

⁸ § 4, stk. 2, i hestebekendtgørelsen

⁹ § 4, stk. 3, i hestebekendtgørelsen

Fødevarerstyrelsens vurdering, at tilsvarende må gælde heste, der har lært at stå opbundet uden tilsyn.

5.3.3 Opbinding i op til fem timer

Heste, der gruppeopstaldes hele døgnet, og som har lært at stå opbundet uden tilsyn, kan ud over to timer, jf. ovenfor, én gang i døgnet opbindes i op til fem timer, hvis opbinding ud over to timer er nødvendigt af sikkerhedsmæssige hensyn mv¹⁰.

Det er forudsætning, at der er en egentlig sikkerhedsmæssig risiko forbundet med, at hestene er løse. Muligheden for at opbinde i op til fem timer vurderes derfor typisk at være en mulighed for rideskoler, hvor hestene er gruppeopstaldet. Her vurderes der at være en reel sikkerhedsmæssig risiko forbundet med, at elever, der ikke alle er fortrolige med heste, skal færdes blandt løse heste. Der er derudover risiko for skader på hestene, hvis opbundne og løse heste holdes sammen.

I praksis opbindes hestene forud for undervisning, så de kan strigles mm og sadles op efterhånden som de skal indgå i rideundervisningen. Bestemmelsen rummer mulighed for, at heste kan stå over (opbundet), da det ikke nødvendigvis er alle heste, der benyttes i rideundervisningen samtidig.

Formålet med tilføjelsen "mv" er, at man som led i opbindingen i op til fem timer også kan afvikle fodring, så man ikke behøver at slippe hestene løs for derefter at opbinde dem igen.

5.3.4 Tøjring på fold eller mark og opbinding i læskur eller lignende

Det er Fødevarerstyrelsens vurdering, at forbuddet mod opbinding i over to eller fem timer ad gangen kun gælder på stald. Bestemmelserne forhindrer derfor ikke, at heste opbindes uden for stalden, herunder i læskur og lignende, det er dog Fødevarerstyrelsens vurdering, at dette ikke må have karakter af spiltovsopstaldning. Forbuddet vurderes heller ikke at være til hinder for, at heste tøjres på fold eller mark.

For heste i tøjrgælder dyrevelfærdslovens §§ 2-3 og § 18, stk. 2. Det er Fødevarerstyrelsens vurdering, at dette indebærer, at der på en fold eller mark med tøjrede heste, ikke samtidig bør være løse heste, da det vurderes at indebære en stor risiko for skader, f.eks. ved at heste vikles ind i tøjret eller ved, at tøjrede heste ikke har tilstrækkelig mulighed for at undgå eventuelle aggressioner fra løse heste.

Det er Fødevarerstyrelsens vurdering, at kravet om fri bevægelse på fold eller motion, jf. afsnit 5.5 også gælder heste, der tøjres på fold eller mark.

5.4 Indretning af stalden

Rum og udstyr, der anvendes i forbindelse med opstaldning af heste, skal konstrueres, installeres og vedligeholdes så hestene beskyttes bedst muligt mod at komme til skade eller udsættes for væsentlig ulempe¹¹.

¹⁰ § 4, stk. 4, i hestebekendtgørelsen

¹¹ § 12, stk. 1, i hestebekendtgørelsen

Bestemmelsen opstiller et grundlæggende krav om, at stalden i sin helhed, herunder gange, bokse, andet inventar og udstyr bør udformes i passende solide materialer, så risiko for skader så vidt muligt undgås.

5.4.1 Loftshøjde

Loftshøjden i stalden skal være mindst hestens stangmål plus 75 cm i frihøjde over evt. strøelse¹².

Højdekravet gælder ikke de områder af stalden, hvor heste ikke færdes. Det kan f.eks. dreje sig om sadelrum, foderrum, opbevaringsarealer for halm og hø. Disse arealer indregnes derfor ikke ved beregning af en evt. fravigelse af højdekravet.

Ovennævnte er udgangspunktet. I forhold til udgangspunktet gælder følgende undtagelser.

5.4.1.1 dispensation

Der er givet en dispensation til fravigelse af kravet om loftshøjde i en fredet bygning. Dispensationen er betinget af, at hestene skal kunne stå i naturlig stilling med en frihøjde over hesten, så den ikke på grund af loftshøjden kan komme til skade eller udsættes for væsentlig ulempe.

5.4.1.1.1. Heste med et stangmål på 1,85 m eller derover

For heste med et stangmål på 1,85 m eller derover er kravet en loftshøjde på mindst 2,60 m over evt. strøelse¹³.

5.4.1.1.2. Taghældning, spærfødder, loftsbjælker eller lignende konstruktioner

Udgangspunktet kan fraviges i op til 15 pct. af stalden, hvor loftshøjden er lavere på grund af spærfødder, tværgående loftsbjælker eller lign. konstruktioner, forudsat hesten ikke derved kan komme til skade eller udsættes for væsentlig ulempe. arealet med lavere loftshøjde må ikke overstige 15 pct. af den enkelte hests minimumsareal (i enkeltboks, i folingsboks eller ved gruppeopstaldning)¹⁴.

Når fravigelsen er begrænset til 15 pct., skyldes det, at disse konstruktioner typisk vil gå på tværs af opstaldningsarealet og derfor kan være til ulempe for hesten i højere grad end konstruktioner langs en endevæg (taghældning).

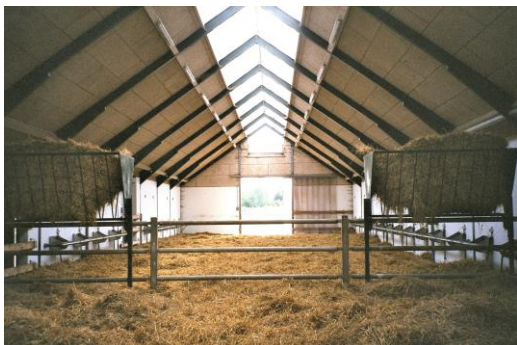
Udgangspunktet kan fraviges i op til 30 pct. af en stald med taghældning, forudsat at fravigelsen skyldes taghældningen, og der ikke er spærfødder, tværgående bjælker eller lignende konstruktioner, der begrunder en fravigelse. Det er en forudsætning for fravigelse af kravet til loftshøjden, at hesten ikke derved kan komme til skade eller udsættes for væsentlig ulempe. Arealet med lavere loftshøjde som beskrevet må ikke overstige 30 pct. af den enkelte hests minimumsgulvareal (i enkeltboks, i folingsboks eller ved gruppeopstaldning)¹⁵.

¹² § 5, stk. 1, 1.pkt, i hestebekendtgørelsen

¹³ § 5, stk. 1, 2.pkt., i hestebekendtgørelsen

¹⁴ § 5, stk. 2, i hestebekendtgørelsen

¹⁵ § 5, stk. 3, i hestebekendtgørelsen

Stald med taghældning. Bemærk, at frihøjden over strølsen ikke på noget sted, heller ikke målt fra undersiden af spærene, må være lavere end 2,1 m

Fravigelsen af kravet til loftshøjde er relateret til hestens minimumsareal. Det betyder, at fravigelsen kan blive større end 15 pct. henholdsvis 30 pct., når heste er opstaldet i bokse med et større areal end det, der mindst skal være til rådighed for hesten. Uanset dette må fravigelsen i forhold til staldens totalareal ikke være større end 15 pct. henholdsvis 30 pct.

I alle ovennævnte situationer er der en betingelse, at loftshøjden (frihøjden) ikke er lavere end 2,10 m over eventuel strølse¹⁶.

5.4.2 Staldklima

5.4.2.1 Staldklima generelt

Luftcirkulation, støvindhold, temperatur, relativ luftfugtighed og koncentration af luftarter skal holdes på et niveau, som ikke er skadeligt for hestene¹⁷.

De forskellige parametre, der indgår i vurderingen af et passende staldklima, vil variere over tid, bl.a. afhængig af udendørsklima, staldens størrelse, antal heste i stalden og ventilationsforhold. Ofte vil det uden videre kunne vurderes, om staldklimaet er godt, eller om det modsatte gør sig gældende. I tvivlstilfælde kan det blive nødvendigt at foretage målinger til støtte for vurderingen af staldklimaet. Dette vil især omfatte relativ luftfugtighed, og koncentration af ammoniak (NH_3) og kuldioxid (CO_2).

5.4.2.2 Relativ luftfugtighed, ammoniak (NH_3) og kuldioxid (CO_2)

Ved en høj relativ luftfugtighed vil luften i varme stalde føles tung og ubehagelig, mens den i kolde perioder kan føles rå, ligesom der kan være kondensproblemer.

CO_2 er en lugtløs gasart, der især stammer fra hestens udåndingsluft, som et biprodukt fra hestens stofskifte og fra omsætning af organisk materiale i en gødningsmåtte. Under normale omstændigheder vil CO_2 i sig selv ikke være skadelig for hestene, men en stigning i koncentrationen vil typisk være ensbetydende med en samtidig stigning af skadelige gasarter som f.eks. NH_3 og svovlbrinte. CO_2 kan derfor bruges som en indikator for luftkvaliteten i stalden.

NH_3 har en ubehagelig lugt og virker selv i lave koncentrationer irriterende på slimhinder især i øjne og luftveje. I høje koncentrationer er NH_3 skadelig eller ligefrem dødelig.

¹⁶ § 5, stk.4, i hestebekendtgørelsen

¹⁷ § 13, 1. pkt., i hestebekendtgørelsen

Rapporten "Opstaldning og hold af heste, Danske anbefalinger" fra 2002 fra Danmarks JordbrugsForskning (nu Aarhus Universitet, Institut for Husdyrvidenskab) giver følgende anbefalinger:

- Relativ luftfugtighed: 50 – 70 % og ikke over 80 %
- NH₃ højst 20 ppm
- CO₂ højst 3.000 pps

Disse anbefalinger kan anvendes som retningslinjer ved vurderingen af staldklimaet. Målingerne bør foretages i hestens opstaldningsmiljø.

Stalden skal have mekanisk eller naturlig ventilation, som sikrer tilstrækkeligt luftskifte¹⁸.

Det er Fødevarestyrelsens vurdering, at dette ikke indebærer, at der nødvendigvis skal installeres et mekanisk ventilationssystem. Bestemmelsen kan opfyldes, hvis der kan sikres et tilstrækkeligt luftskifte ved naturlig ventilation gennem åbne døre, vinduer mv.

5.4.3 Gulvareal

Der er fastsat krav til gulvareal ved enkeltopstaldning i boks¹⁹, ved gruppeopstaldning²⁰ og ved opstaldning i folingsboks²¹.

Kravet går på gulvareal og ikke på tilgængeligt areal. Det betyder at evt. krybbe, høhæk mm, der optager en del af gulvarealet, ikke trækkes fra, når gulvarealet beregnes. En evt. krybbe, høhæk mm må dog ikke kompromittere hestens bevægelsesfrihed, herunder under optagelse af foder og vand og ved hvile²².

Stølpær – på linje med f.eks. krybbe og høhæk trækkes den del af gulvarealet, som spæret optager, ikke fra, når gulvarealet beregnes. Det er dog også her en betingelse, at hesten har den fornødne bevægelsesfrihed.

Det er Fødevarestyrelsens vurdering, at fornøden bevægelsesfrihed skal forstås således, at hesten kan vende sig, lægge sig ned, ligge på siden og komme op igen uden besvær og uden at komme til skade.

¹⁸ § 13 i hestebekendtgørelsen

¹⁹ § 6 i hestebekendtgørelsen

²⁰ § 7 i hestebekendtgørelsen

²¹ § 8 i hestebekendtgørelsen

²² § 18, stk. 1, i dyrevelfærdsloven

Kravene til gulvareal og dermed boksstørrelse er knyttet til hestens stangmål²³. SEGES har udarbejdet en app (Hestelex), der også kan bruges til beregning boksstørrelse i forhold til hestens størrelse.

5.4.4 Særligt om gruppeopstaldning

Hestebekendtgørelsens arealkrav pr. hest ved gruppeopstaldning falder således efter de første fire heste fra $(2,0 \times \text{hestens stangmål})^2$ til $(1,7 \times \text{hestens stangmål})^2$ ²⁴.

Ved gruppeopstaldning skal det tildelte areal give hestene mulighed for at bevæge sig relativt ubesværet rundt mellem hinanden. Erfaring synes at vise, at dette kræver et forholdsvis større areal ved en lille gruppe, mens det samlede arealbehov mindskes ved større grupper.

Ved gruppeopstaldning skal hestene have adgang til et velstrøet, tørt leje på mindst 80 % af gulvarealet²⁵.

Løsdrift og gruppeopstaldning (se bilag 1).

Ved gruppeopstaldning kan der være et areal omkring foderbordet, hvor der vanskeligt kan holdes tørt, eller hvor der er trafik af heste. Tilsvarende gælder for løsdrift (se bilag 1), hvor det også vil gælde arealet ved ud- og indgange. Dette er baggrunden for, at der er indsat et mindstekrav til størrelsen af et velstrøet og tørt liggeareal.

For heste i løsdrift kan ophold i udearealet kun regnes for foldophold, såfremt reglerne herom, jf. afsnit 5.5 er opfyldt.

5.4.5 Foling og ophold i folingsboks, i boks af tilsvarende størrelse eller i gruppeopstaldning

Foling under opstaldning skal ske i folingsboks²⁶.

Dette gælder også heste, der ellers er gruppeopstaldede.

²³ §§ 6, 7 og 8 i hestebekendtgørelsen

²⁴ § 7 i hestebekendtgørelsen

²⁵ § 9, stk. 2, i hestebekendtgørelsen

²⁶ § 10 i hestebekendtgørelsen

Efter foling skal hoppe og føl, når de er på stald, opholde sig i folingsboksen, i en boks af tilsvarende størrelse eller i gruppeopstaldning indtil tidspunktet for fravænning, dog maksimalt 6 måneder²⁷.

Dette indebærer ikke, at føllet skal fravænnedes efter seks måneder, men det betyder, at hoppe og føl efter seks måneder skal opstaldes efter reglerne om gruppeopstaldning.

5.4.6 Lys

Der skal være tilstrækkeligt naturligt lys i stalden, om nødvendigt suppleret med kunstigt lys, til at tilgodese hestens adfærdsmæssige og fysiologiske behov²⁸. Belysningen skal være jævnt fordelt, så hestene kan se hinanden og få et visuelt overblik over deres omgivelser og det skal tilstræbes, at belysningen følger en døgnrytme, hvor der sikres passende sammenhængende perioder med lys og mørke²⁹. Derudover skal der være kunstig belysning af tilstrækkelig styrke til, at hestene til enhver tid kan tilses. Lyskilderne må ikke være til ulempe for hestene³⁰.

Der er stor forskel på de daglige rutiner i hestehold alt efter hvilken type, der er tale om (f.eks. rideskoler, stutier, væddeløbsstalde mv.), ligesom der er variationer afhængig af årstid. Det er derfor ikke muligt at stille konkrete krav til døgnrytmen, men det bør tilstræbes, at belysningen følger en døgnrytme, der sikrer hestene både en tilstrækkelig aktivitetsperiode og hvileperiode. Mørkeperioden bør som udgangspunkt ikke være kortere end seks timer, og lysperioden bør som udgangspunkt ikke være kortere end otte timer.

Lysstyrken vil afhænge af formålet med lys. Et orienteringslys, hvor hestene skal kunne se hinanden og orientere sig i deres omgivelser, bør som udgangspunkt have en lysstyrke på mindst 50 lux. Lysstyrken for tilsyn bør som udgangspunkt være mindst 100 lux. På steder, hvor der skal arbejdes med heste, f.eks. smed, bør der som udgangspunkt være en lysstyrke på mindst 200 lux.

5.5 Fodring og vanding

5.5.1 Udstyr til foder og vand

Udstyr til vand og foder skal være udformet, fremstillet, installeret og vedligeholdt på en sådan måde, at der er mindst mulig risiko for forurening af foder og vand samt for, at hesten pådrager sig skade³¹.

5.5.2. Foder

²⁷ § 8, stk. 2, i hestebekendtgørelsen

²⁸ § 14, stk. 1, i hestebekendtgørelsen

²⁹ § 14, stk. 2, nr. 1 og 2 i hestebekendtgørelsen

³⁰ § 14, stk. 2, nr. 3 i hestebekendtgørelsen

³¹ § 12, stk. 2, i hestebekendtgørelsen

Heste skal have et nærende foder, der passer til deres alder. Foderet må ikke indeholde stoffer, der kan forårsage lidelse eller skade³². Hestes foderration skal indeholde tilstrækkeligt strukturfoder³³.

Strukturfoder er defineret som hør, halm (hvede, byg, havre, frøgræs), græs, ensilage eller wrapphø³⁴.

Formålet med at tildele strukturfoder er at sikre en sund mave-tarmfunktion og at tilfredsstille hestens naturlige ædeadfærd. Der er forskelle fra hest til hest bl.a. på grund af alder, brug og tildeling af krybbefoder. Det beror derfor på en konkret vurdering, om en foderration indeholder tilstrækkeligt strukturfoder. I vurderingen indgår bl.a. det konkrete valg af fodertype, hestens konkrete behov mv.

Som udgangspunkt for vurderingen kan det som retningslinje bruges, at fritlevende heste højst faste 3 – 4 timer ad gangen, og at den mængde strukturfoder en hest dagligt tildeles bør svare til 1,2 kg almindeligt dansk hør eller 2 kg wrapphø pr. 100 kg legemsvægt.

5.5.3. Vand

Heste skal have fri adgang til frisk vand³⁵, dette gælder dog ikke ved ophold på fold i indtil 4 timer³⁶.

Kravet gælder uanset tidspunkt på året, også i perioder med frostvejr. Det er Fødevarestyrelsens vurdering, at kravet skal forstås således, at heste, der opholder sig på fold i mere end fire timer, skal have adgang til vand senest efter fire timer. Mange steder bruges vandkar, der fyldes op med passende mellemrum. Det er ikke muligt generelt at angive, hvor ofte det er nødvendigt at tildele vand, idet det afhænger af en række faktorer som f.eks. vandkarrets størrelse, temperatur, hestens vandindtag m.m. I tvivlstilfælde bør hestens adfærd ved tildeling af vand bruges som udgangspunkt for, om bestemmelsen om adgang til vand er overholdt.

Det er fødevarestyrelsens vurdering, at der ved "frisk vand" ikke er tale om vand af drikkevandskvalitet (til mennesker), men vand af rimelig kvalitet, så det virker indbydende og er uden frastødende lugt og smag eller algeforurening. Vand fra åer, bække og søer kan accepteres, forudsat det vurderes at være af rimelig kvalitet.

Vandet må ikke indeholde stoffer, der kan forårsage lidelse eller skade³⁷.

5.6 Adgang til fold eller motion

³² § 20, stk. 1, i hestebekendtgørelsen

³³ § 20, stk. 2, i hestebekendtgørelsen

³⁴ § 2, nr. 9, i hestebekendtgørelsen

³⁵ § 21, stk. 1, i hestebekendtgørelsen

³⁶ § 21, stk. 2, i hestebekendtgørelsen

³⁷ § 20, stk. 1, i hestebekendtgørelsen

5.6.1 Adgang til fold

For ethvert hestehold skal der være adgang til en fold³⁸.

Kravet gælder også selv om nogle eller alle stedets heste motioneres i stedet for foldophold.

Der er ikke krav om, at folden skal ligge "på matriklen". Det er Fødevarestyrelsens vurdering, at "adgang til fold" indebærer, at folden skal være beliggende ved eller i tæt tilknytning til opstaldningsfaciliteterne. En ordning, hvor hestene f.eks. skal transporteres flere kilometer for at komme på fold, vurderes således ikke at opfylde kravet om adgang til fold. Det samme vil gælde, hvor hestene f.eks. er på fold døgnet rundt i nogle måneder i sommerhalvåret, men i resten af året er opstaldet uden umiddelbar adgang til fold. Det er Fødevarestyrelsens vurdering, at bestemmelsen om, at der i ethvert hestehold skal være adgang til en fold indebærer, at et hestehold skal have tilstrækkelig foldkapacitet, evt. opdelt på flere folde, til, at alle hestene kan være på fold mindst to timer dagligt i fem dage om ugen. Foldene skal mindst opfylde de i afsnit 5.6.3 nævnte betingelser. Dette gælder også, selv om alle hesteholdets heste motioneres mindst to timer dagligt i fem dage om ugen og derfor ikke behøver at komme på fold.

Der er hestehold, der har udarbejdet en plan over stedets foldkapacitet med angivelse af, hvor mange heste, der maksimalt ad gangen eller i løbet af et døgn kan gå på de enkelte folde. Dette må anses for en kapacitetsplan og må ikke forveksles med en foldplan, jf. punkt 5.6.6.

Baggrunden for kravet om adgang til fold skal findes i de overvejelser, som arbejdsgruppen om hold af heste gjorde sig om hestes foldophold. Arbejdsgruppen anså det for veldokumenteret, at ophold på fold har stor betydning for hestes velfærd.

Foldophold giver bl.a. heste mulighed for social adfærd og fri bevægelse

Arbejdsgruppen måtte imidlertid erkende, at en række modhensyn gjorde sig gældende, bl.a. at der er visse grupper af heste f.eks. konkurrenceheste, hvor hensynet til at undgå skader på fold eller negativ indvirken på hestens præstationsevne vejer tungere for ejeren end den velfærdsmæssige gevinst ved foldophold. Desuden blev der peget på hensynet til brugeren af hesten, herunder den risiko, der er ved at tage hesten ud på og ind fra folden og de ressourcer, der skal bruges især i større hestehold. Arbejdsgruppen fandt, at en afvejning af de forskellige modhensyn måtte føre til, at der ikke stilles krav

³⁸ §15, stk. 1, i hestebekendtgørelsen

om, at alle heste skal på fold dagligt, men at der indføres et krav om, at alle hestehold skal have adgang til fold, således at alle heste har mulighed for foldophold.

5.6.2. Motion og ophold på fold

Heste skal i mindst 2 timer 5 dage om ugen motioneres eller gives fri bevægelse på fold³⁹.

Bestemmelsen indebærer ikke et ubetinget krav om, at alle heste skal på fold.

Foldophold kan erstattes med motion, som f.eks. ridning, kørsel, longering, motion på løbebånd eller skridtmaskine samt motion i ridehus, eller en kombination heraf.

Føl og plage skal, indtil de er et år gamle, på fold sammen med artsfæller i mindst to timer fem dage om ugen. Dette kan dog fraviges i kortere perioder med træning⁴⁰.

Bestemmelsen skal ses i lyset af, at foldophold med artsfæller på dette tidspunkt i hestens liv er særlig vigtigt i forhold til, at hesten lærer at tolke andre hestes signaler og dermed udvikler en hensigtsmæssig adfærd i forhold til andre heste. Det er derfor Fødevarerstyrelsens vurdering, at muligheden for at fravige kravet om adgang til foldophold på grund af træning skal fortolkes snævert, så kravet om foldophold med artsfæller maksimalt bør fraviges i sammenlagt 30 dage. Ved træning forstås bl.a. den træning, der især for væddeløbshestes vedkommende ofte begynder tidligt.

Når plage, der er fra et til to år gamle, er på fold, skal de på fold sammen med artsfæller⁴¹.

Der er ikke her et ubetinget krav om, at de nævnte plage skal på fold, men når de er på fold, skal det være sammen med artsfæller. Bestemmelsen har til formål at sende et signal om, at plages sociale færdigheder og generelle udvikling bedst sikres ved foldophold sammen med artsfæller.

³⁹ § 16, stk. 1, i hestebekendtgørelsen

⁴⁰ § 16, stk. 3, i hestebekendtgørelsen

⁴¹ § 16, stk. 2, i hestebekendtgørelsen

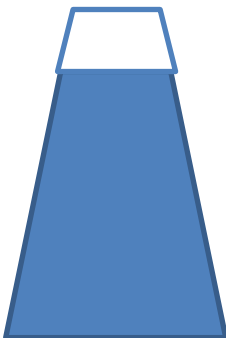
5.6.3. Folde

Folden skal have en størrelse på mindst 800 m², og dens korteste side skal være mindst 20 m. Hvis folden benyttes af mere end fire heste på samme tid, skal arealet øges med 200 m² pr. hest⁴².

Bestemmelsen bygger på en anbefaling fra arbejdsgruppen om hold af heste, der indebærer, at folden skal have en størrelse, så hestens behov for bevægelse opfyldes, og så risikoen for skader, herunder som følge af aggression mellem heste, undgås. Arbejdsgruppen henviser til en DJF-rapport⁴³, hvoraf det fremgår, motionsfolde bør være mindst 800 m² og hellere være kvadratiske end rektangulære.

Når arbejdsgruppen trods dette finder, at korteste side skal være mindst 20 m – dvs. en rektangulær fold – skal det tilskrives, at en ridebane så kan fungere som fold. Det blev antaget, at dette kunne løse problemet om foldadgang for nogle hestehold.

I forhold til at vurdere, om en fold opfylder arealkravet og kravet om korteste side, kan vifteformede og andre folde, der ikke er kvadratiske eller rektangulære være en udfordring. Det er Fødevarestyrelsens vurdering, at den del af en folde, der ikke er mindst 20 m bred ikke kan regnes med til minstearealet.

Skitse af en vifteformet fold:

Den hvide del af folden er alle steder mindre end 20 meter. Det er Fødevarestyrelsens vurdering, at den hvide del af folden, derfor ikke kan medregnes i foldens totalareal. Den blå del af folden skal være mindst 800 m² eller derover afhængig af antal heste for at være i overensstemmelse med bestemmelsen i bekendtgørelsens § 15, stk. 2.

Den blå del af folden kan have anden og mere uregelmæssig form end skitsen viser. I alle dele af folden er den korteste side mindst 20 m og hele foldens areal kan derfor medregnes.

Meget spidse vinkler er ikke ønskelige, men er ikke i sig selv ulovlige. Der kan derfor først sanktioneres, såfremt det vurderes, at de har givet anledning til uforsvarlige forhold for hestene, jf. dyrevelfærdslovens §§ 2 og 3.

Såfremt et hestehold vælger at have sine heste i en vandrefold, anses kravet om adgang til fold opfyldt, såfremt der i folden er et sammenhængende areal, hvor den korteste side er mindst 20 m, og hvor der er mindst 800 m² til de første fire heste og derefter 200 m² for hver yderligere hest, der benytter folden på samme tid. Vandrefolden kan afhængig af hesteholdets størrelse være opdelt i flere folde (som alle skal opfylde de nævnte betingelser). Vandrefolden kan derudover indeholde områder, f.eks. gangarealer, hvor den korteste side er mindre end 20 m, disse gangarealer kan ikke indregnes i foldens minimumsareal.

⁴² § 15, stk. 2, i hestebekendtgørelsen

⁴³ Rapporten "Opstaldning af heste, Danske anbefalinger" (2002) fra Danmarks JordbrugsForskning (nu Aarhus Universitet)

Hestefolde må ikke indhegnes med pigtråd⁴⁴.

Hestebekendtgørelsen indeholder ikke, som i § 77, stk. 3, i bekendtgørelse om dyrevelfærdsmæssige mindstekrav til hold af kvæg, et krav om mulighed for skygge på græsningsarealet eller adgang til stald i varme perioder. Det er derfor dyrevelfærdslovens regler om sikring mod vejr og vind, der finder anvendelse for heste i varme perioder. Det betyder også, at der først kan sanktioneres, når det vurderes, at reglerne i dyrevelfærdslovens §§ 2-3 og § 18, stk. 1, 3. pkt., er overtrådt.

5.6.4. Antal heste på fold

En fold af minimumsstørrelse må ikke benyttes af mere end 20 heste i løbet af et døgn⁴⁵.

Reglen har baggrund i rapporten fra arbejdsgruppen om hold af heste, hvoraf det fremgår, at 20 heste er det antal heste, der realistisk set højst kan benytte en fold af minimumsstørrelse i løbet af et døgn (fire heste ad gangen med udskiftning fem gange)

5.6.5 Sygefolde

Kravet om motion eller fri bevægelse på fold kan fraviges, hvis veterinære eller ekstreme vejrsmæssige forhold taler afgørende herfor⁴⁶.

Der har været tvivl om, hvorvidt en hest, der af veterinære årsager (skade eller anden sygdom) ikke bør bevæge sig ret meget, kan sættes på en fold, der er mindre end hestebekendtgørelsens krav om 800 m². Når det lægges til grund, at kravet om motion eller fri bevægelse på fold kan fraviges, hvis veterinære forhold taler for det, er det Fødevarestyrelsens vurdering, at heste, der af veterinære årsager ikke bør bevæge sig ret meget, kan opholde sig på selv meget små folde – der er så blot ikke tale om foldophold i hestebekendtgørelsens forstand.

5.6.6. Foldplan

Ethvert hestehold skal have en plan for, hvornår de enkelte heste kommer på fold⁴⁷.

⁴⁴ § 15, stk. 3, i hestebekendtgørelsen

⁴⁵ § 15, stk. 2, i hestebekendtgørelsen

⁴⁶ § 16, stk. 4, i hestebekendtgørelsen

⁴⁷ § 17 i hestebekendtgørelsen

Det er Fødevarestyrelsens vurdering, at bestemmelsen ikke indebærer krav om skriftlighed, ligesom der er en vis fleksibilitet for så vidt angår foldplanens indhold. Kravet om foldplan kan derfor efter Fødevarestyrelsens vurdering efterleves på flere måder, hvorfor der må foretages en konkret vurdering i den enkelte situation. Der er set følgende eksempler på foldplaner, der kan tjene som retningslinje for vurderingen. Nogle hestehold, hvor der er flere personer om at lukke heste på fold, har udarbejdet ret præcise planer for, hvornår de enkelte heste kommer på fold, eller i hvilket omfang de motioneres. Andre hestehold har planer, der for en længere periode omtrentligt angiver hestenes ugentlige foldtid. Der kan også være hestehold, der ikke har udarbejdet en skriftlig foldplan – i disse situationer skal den ansvarlige for hesteholdet i store træk troværdigt kunne redegøre for, hvornår hestene kommer på fold eller hvor længe, de motioneres.

5.7 Heste, som går ude døgnet rundt i vinterperioden eller i perioder med vinterlignende vejr

Heste skal sikres mod vejr og vind i overensstemmelse med deres behov⁴⁸. Heste, der går ude i mere end 12 timer i døgnet i vinterperioden eller perioder med vinterlignende vejr (se bilag 1), skal have udviklet et kraftigt og tæt hårlag og være ved godt huld (se bilag 2 om huldvurdering), samt have adgang til læskur eller bygning, hvor alle hestene samtidig kan ligge på et tørt, strøet leje⁴⁹.

For retningslinjer for vurdering af en hests huld henvises til bilag 2 i "Retningslinjer for god dyrevelfærdspraksis for hold, pasning, uddannelse og brug af heste", se bilag 2 om huldvurdering. En hest i godt huld vil efter Fødevarestyrelsens vurdering være en hest med et huld, der ligger mellem score 3 og score 4, men tættest ved score 3.

Der har været spurgt, om et dækken kan erstatte et kraftigt og tæt hårlag. Det er Fødevarestyrelsens vurdering, at kravet om et kraftigt og tæt hårlag (på hele hesten) ikke kan fraviges, da kravet direkte fremgår af bekendtgørelsens ordlyd. Det betyder, at heste, der går med dækken og dermed ikke har udviklet et kraftigt og tæt hårlag eller heste, der er klippede helt eller delvist og evt. går med dækken, ikke kan gå ude i mere end 12 timer i døgnet i vinterperioden og i perioder med vinterlignende vejr.

Kravet til gulvareal i læskur eller bygning svarer til arealkravet til gruppeopstaldning⁵⁰.

Da arealkrav til gruppeopstaldning gælder for læskuret eller bygningen, må det efter Fødevarestyrelsens vurdering også gælde, at der skal være et velstrøet, tørt leje på mindst 80 % af gulvarealet⁵¹.

⁴⁸ § 18, stk. 1, 3. pkt., i dyrevelfærdsloven

⁴⁹ § 18, stk. 1, i hestebekendtgørelsen

⁵⁰ § 18, stk. 2, i hestebekendtgørelsen

⁵¹ § 9, stk. 2, i hestebekendtgørelsen

Der kan være situationer, hvor en dominerende hest kan holde andre heste ude af et læskur, selvom arealkravet er opfyldt. Det kan dog være vanskeligt at kontrollere dette. Observerer man imidlertid en dominerende hest under kontrollen, er det relevant at spørge ind til, hvordan situationen håndteres.

Islandske heste, konik-heste, przewalski-heste, exmoor ponyer og shetlandsponyer (alle mindst 7/8 racerene dyr) kan på visse betingelser holdes udendørs i vinterperioden og i perioder med vinterlignende vejr uden adgang til læskur eller bygning.⁵²

En af betingelserne er, at de naturlige forhold skal yde hestene en høj grad af både læ og beskyttelse mod nedbør. Opfylder de naturlige forhold ikke begge dele, er det Fødevarestyrelsens vurdering, at betingelserne for at fravige kravet om læskur eller bygning ikke er opfyldt. Hestene skal endvidere have adgang til et tørt strøet lejeareal med en veldrænet bund, som f.eks. et tykt lag grannåle. Det er Fødevarestyrelsens vurdering, at kravet om "en høj grad af både læ og beskyttelse mod nedbør" samt kravet om et tørt strøet lejeareal indebærer, at de naturlige forhold i vidt omfang skal yde hestene en beskyttelse, der svarer til den beskyttelse, som et læskur eller bygning vil kunne give⁵³.

5.8 Dagligt tilsyn og pasning

5.8.1 Dagligt tilsyn

Den ansvarlige for et hestehold skal sikre sig, at hestene tilses mindst en gang om dagen. Det daglige tilsyn gælder også heste på græs eller lignende⁵⁴.

Kravet om et dagligt tilsyn gælder uanset om hesten er på stald eller i fold, herunder på sommergræs eller ude døgnet rundt om i vinterperioden eller i perioder med vinterlignende vejr.

Det følger af forarbejderne til hesteloven, at den ansvarlige for hesteholdet - eller den, der fører tilsyn på den ansvarliges vegne, - skal sikre sig, at samtlige heste i et hestehold er tilset, og at de udviser normal adfærd, dvs. at alle heste bevæger sig normalt og ikke udviser tegn på sygdom eller smerte. Tilsynet skal endvidere omfatte bygninger på folde samt stalde, som bør efterses for løse brædder, søm og andet, som kan skade hestene. Foldindhegningens stand bør kontrolleres, ligesom det bør sikres, at der ikke er opstået u hensigtsmæssige eller potentielt skadevoldende ændringer på inventar og fold siden sidste eftersyn. Opstår der forhold, der kan skræmme hestene, herunder særlig voldsom torden eller andre usædvanlige hændelser, bør hestene tilses snarest muligt.

5.8.2 Syge og tilskadekomne heste

Den ansvarlige for et hestehold skal i tilfælde af sygdom eller tilskadekomst, sikre, at hesten om fornødent isoleres, og at pleje iværksættes. Ved alvorlig lidelse, eller hvis hesten ikke hurtigt bedres, skal en dyrlæge straks tilkaldes⁵⁵.

⁵² § 19 i hestebekendtgørelsen

⁵³ Jf. svar ad 1 i [uddybende udtalelse af 18. november 2013 fra Det Veterinære Sundhedsråd](#)

⁵⁴ § 23, stk. 1, i hestebekendtgørelsen

⁵⁵ § 24 i hestebekendtgørelsen

Som udgangspunkt bør heste, som er gruppeopstaldede eller går på fold med andre heste isoleres, når de har skader eller sygdom, der kan forværres af påvirkninger fra andre heste, som f.eks. heste med benproblemer eller svækkede heste.

5.9 Erhvervsmæssigt hestehold og årligt dyrlægetilsyn

Det påhviler enhver, der erhvervsmæssigt holder hest (se bilag 1), at sørge for, at hesteholdet tilses af en dyrlæge mindst én gang årligt. I dyrlægens tilsyn skal indgå en vurdering af, om hesteholdet er i overensstemmelse med bestemmelserne i denne bekendtgørelse⁵⁶.

Da ikke alle hestehold er erhvervsmæssige, skal der ved velfærdskontrollen foretages en vurdering af, dels hvorvidt det aktuelle hestehold, eller dele heraf, kan anses som erhvervsmæssigt, og dels om dyrlægen kan siges på tilstrækkelig vis at have tilset det aktuelle hestehold indenfor det sidste år.

Det må anses for tilstrækkeligt, at den ansvarlige for hesteholdet kan dokumentere, at en dyrlæge har været tilkaldt til hesteholdet mindst en gang om året, og at dyrlægen har haft lejlighed til at gøre sig bekendt med forholdene i hesteholdet. Det er ikke et krav, at dyrlægen skal tilkaldes alene med henblik på at tilse, om hesteholdet lever op til bestemmelserne i hestebekendtgørelsen. Dyrlægen kan gennemføre tilsynet af hesteholdet i forbindelse med, at vedkommende er tilkaldt, f.eks. i forbindelse med sygdomsbehandling. Kravet om årligt dyrlægetilsyn vil derimod efter Fødevarestyrelsens vurdering typisk ikke være opfyldt, hvis dyrlægen i løbet af et år kun har været tilkaldt til og dermed har ført tilsyn i en del af det erhvervsmæssige hestehold.

Der er ikke noget formkrav til, hvordan dyrlægetilsynet dokumenteres. Dokumentation af enhver udformning må accepteres. Det kan f.eks. være en faktura, en besøgsrapport, eller dyrlægens (evt. mundtlige) bekræftelse af inden for det seneste år at have tilset hele hesteholdet og vurderet, om det er i overensstemmelse med reglerne i hestebekendtgørelsen.

5.10 Håndtering og træning

Enhver, der holder hest, skal sørge for, at hesten i en tidlig alder oplæres til at blive håndteret⁵⁷.

Der er forskellige traditioner for, hvornår den egentlige oplæring i at blive håndteret begynder, og det fremgår ikke præcist af hestebekendtgørelsen eller af forarbejderne til hesteloven, hvad der forstås ved "tidlig alder", men som udgangspunkt bør håndteringen begynde i løbet af føllets første leveuge.

Føllet bør vænnes til at blive berørt af mennesker, få lagt grime på, trækkes i grime og med tiden lære at få løftet ben mm.

⁵⁶ § 23, stk. 2, i hestebekendtgørelsen

⁵⁷ § 27, stk. 1, i hestebekendtgørelsen

Undtaget fra kravet om tidlig oplæring i at blive håndteret er hestepopulationer, der lever delvist vildt i særligt afgrænsede områder⁵⁸ (se bilag 1).

Baggrunden for undtagelsen er, at der visse steder i Danmark findes heste, der lever delvist vildt på afgrænsede, indhegnede områder, f.eks. på Sydlangeland og i Lille Vildmose i Østhimmerland.

Her benyttes hestene typisk til naturpleje, de går ude hele året, de lever som flokdyr og danner deres eget hierarki. Der kan samtidig være tale om en attraktion, der kan trække besøgende til. Da der typisk er adgang til de arealer, hvor hestene holdes, tilstræbes der af sikkerhedsmæssige grunde mindst mulig indblanding fra menneskers side, og det er derfor væsentligt, at hestene ikke vænnes til at blive håndteret.

Når terminologien "lever delvist vildt" er valgt i stedet for "lever vildt", skyldes det især, at hestene trods deres frie liv holdes på afgrænsede områder og er under opsyn. I perioder med knaphed på føde f.eks. om vinteren må hestene fodres eller bestanden reduceres.

5.11 Udstyr

Udstyr, som anvendes som hjælpemidler på heste, skal være tilpasset den enkelte hest og må ikke påføre hesten skader eller anvendes som tvangsmidler⁵⁹.

Som eksempler på udstyr, der kan anvendes som både hjælpemiddel og tvangsmiddel kan nævnes pisk, sporer, tøjler, tungebånd, næsebånd, hjælpetøjler, herunder glidetøjler, indspændinger, diverse former for hovedtøj, hovedstænger mv. Det kan være vanskeligt at trække grænsen for hvornår, der er tale om et hjælpemiddel henholdsvis et tvangsmiddel, men udgangspunktet er, at et hjælpemiddel benyttes til at hjælpe hesten med at forstå, hvad den skal. Hvis samme udstyr bruges til at tvinge hesten til præstationer, som den endnu ikke forstår eller ikke kan/har svært ved at udføre f.eks. på grund af skade, er der efter Fødevarerstyrelsens vurdering tale om et tvangsmiddel.

Andet udstyr må kategoriseres alene som tvangsmiddel, dette er f.eks. næsebrems og slå-/hildetøj. Der kan være situationer, hvor det er nødvendigt at anvende disse midler, men brugen bør være kortvarig og formålet bør være, at brugen gavner hesten, f.eks. i

⁵⁸ § 27, stk. 3, i hestebekendtgørelsen

⁵⁹ § 28 i hestebekendtgørelsen

forbindelse med sygdomsbehandling eller for at øge sikkerheden for personer eller andre heste, f.eks. ved anvendelse af slå-/hildetøj i forbindelse med bedækning. Længerevarende brug bør undgås og erstattes af f.eks. undersøgelsesboks eller medicinsk pacificering af hesten. Dette er ikke reguleret i hestebekendtgørelsen. Hvis der vurderes, at brugen har medført uforsvarlig behandling af en hest, finder dyrevelfærdslovens §§ 2-3 anvendelse.

Det Veterinære Sundhedsråd har den 21. april 2004 udtalt sig [om anvendelse af slå-/hildetøj til hest](#).

Det Veterinære Sundhedsråd har endvidere den 19. august 1994 udtalt sig [om brug af næsebrems/næseklemme på heste](#).

5.12 Dækkener

Arbejdsgruppen om hold af heste har drøftet brug af dækkener, men fandt ikke, at der er behov for lovgivning på området. Det er derfor Fødevestyrelsens vurdering, at brug af dækkener ikke er omfattet af hestebekendtgørelsens § 28 om udstyr. Såfremt der konstateres uforsvarlige forhold for heste som følge af brug af dækkener finder dyrevelfærdslovens §§ 2-3 derfor anvendelse.

5.13 Medicinering og behandling for at skjule sygdomssymptomer

5.13.1 Generelt

Enhver form for medicinering og behandling, herunder kirurgisk behandling, som har til formål at skjule sygdomssymptomer, så en hest kan træne og deltage i konkurrencer, er ikke tilladt⁶⁰.

Det er Fødevestyrelsens vurdering, at bestemmelsen gælder enhver form for konkurrence, herunder kåringer og væddeløb.

Bestemmelsen sigter mod behandlinger, der skjuler sygdomssymptomer. Det betyder, at en behandling eller metode, der har andet formål end at skjule sygdomssymptomer f.eks. at øger følsomheden i benene ved f.eks. blistring eller barring ikke er omfattet af bestemmelsen. Såfremt sådanne behandlinger eller metoder fører til uforsvarlige forhold for en hest, finder dyrevelfærdslovens §§ 2-3 derfor anvendelse.

Det forhold, at bestemmelsen sigter mod behandlinger, der skjuler sygdomssymptomer, er ikke til hinder for, at en konkurrencehest kan behandles, når hesten viser symptomer på en sygdom eller skade. Det er dog Fødevestyrelsens vurdering, at hesten først kan deltage i konkurrencer, når den er symptomfri, dvs. at sygdommen vurderes som overstået og skaden som afhelet, og når evt. karenstider er udløbet.

5.13.2 Særlige vedrørende nervesnitning

For så vidt angår kirurgisk behandling har der været fokus på i hvilket omfang nervesnitning er omfattet af bestemmelsen.

⁶⁰ § 29 i hestebekendtgørelsen

Det fremgår af bestemmelsen, at det er kirurgisk behandling, der har til formål at skjule sygdomssymptomer, så hesten kan træne og deltage i konkurrencer, der er forbudt. Ved en eventuel sanktionering er det således formålet med den kirurgiske behandling, der må lægges til grund.

Heste kan nervesnittes af andre grunde end deltagelse i konkurrencer, f.eks. for at gøre hesten smertefri, så den kan have et otium på græs eller fungere som avlshest. Dette vil ikke være i strid med hestebekendtgørelsens § 29.

Det ses, at nervesnittede heste genvinder føleevnen i huden, dette er imidlertid ikke ensbetydende med, at føleevnen i dybereliggende væv er genvundet. Med mindre det med sikkerhed kan fastslås, at en nervesnittet hest har genvundet føleevnen også i dybereliggende væv (Fødevarestyrelsen er p.t. ikke bekendt med metoder, der med sikkerhed kan fastslå dette), er det styrelsens vurdering, at det ikke kan anses som værende i overensstemmelse med bestemmelsen i hestebekendtgørelsens § 29, at lade en nervesnittet hest deltage i konkurrencer.

Ansvar for, at en nervesnittet hest ikke deltager i konkurrencer, påhviler efter Fødevarestyrelsens vurdering ejeren eller brugeren af hesten.

5.14 Aflivning

Den, der vil aflive en hest skal sikre sig, at hesten aflives så hurtigt og smertefrit som muligt⁶¹ og være dyrlæge, slagter, i besiddelse af jagttegn eller have modtaget uddannelse i slagtning eller aflivning⁶².

Der er ikke fastsat formkrav til uddannelsen, men den, der afliver, skal i det mindste kunne dokumentere, at vedkommende har modtaget grundig instruktion fra en dyrlæge. Dokumentationen kan være enten mundtlig eller skriftlig.

Den, der afliver, må kunne redegøre for, hvilken metode, der anvendes til aflivningen og fremvise funktionsdygtigt bedøvelses- og aflivningsudstyr.

Heste bedøvet med bolt pistol skal aflives ved afblødning eller ved rygmarvsstødning⁶³. Ved afblødning skal de to halspulsårer eller de blodkar, som den udløber fra, overskæres⁶⁴.

Såfremt der i et hestehold aflives heste, bør bolt pistolen kontrolleres i forbindelse med kontrollen. Dette gøres ved, at bolt pistolen skilles den ad, efter det forud er sikret, at der ingen patroner er i kammeret. Bolt pistolen samles igen uden patron, boltens spændes og pistolen trykkes af. Boltens må ved denne metode ikke falde ud af pistolen, men skal forblive indenfor. Hvis boltens forbliver ude er dette et tegn på, at pistolen er defekt, og derfor enten må repareres, eller en ny må anskaffes.

Det er forbudt at aflive eller slagte højdrægtige hopper i den sidste tiendedel af drægtighedsperioden⁶⁵. Dette vil dog i helt særlige tilfælde være muligt⁶⁶

⁶¹ § 25, stk. 1, i hestebekendtgørelsen

⁶² § 25, stk. 2, i hestebekendtgørelsen

⁶³ Artikel 4, stk. 1 i aflivningsforordningen

⁶⁴ Bilag III, punkt 3.2 i aflivningsforordningen

⁶⁵ § 26, stk. 1, i hestebekendtgørelsen

⁶⁶ § 26, stk. 2-5, i hestebekendtgørelsen

5.15 Optegnelser

De krav, der stilles til optegnelser, er forskellige ikke alene afhængig af, om der er tale om heste, der holdes til landbrugsmæssigt formål eller ej, men også om hesten er udelukket fra konsum eller ej.

5.15.1 Heste, der holdes til landbrugsmæssige formål (landbrugsheste).

Der skal føres optegnelser over medicinsk behandling og over antallet af døde dyr, som er konstateret i forbindelse med hvert enkelt tilsyn, og optegnelserne skal opbevares i mindst 3 år⁶⁷.

Denne regel har et dyrevelfærdsmæssigt sigte og gælder derfor uanset om en hest er udelukket fra konsum eller ej.

Optegnelser over døde dyr (landbrugsheste)

Der er ikke noget formkrav til optegnelserne bortset fra, at de skal være læselige.

Alle heste, herunder føl, som dør, skal indgå i optegnelserne. Kravet opfyldes ikke ved fremvisning af DAKA-liste. Det bemærkes, at termen "døde dyr" også omfatter heste, der er aflivet i hesteholdet.

Optegnelser over medicinsk behandling (landbrugsheste)

Med hensyn til optegnelser over medicinsk behandling er der forskel på, om landbrugshesten er udelukket fra konsum eller ej.

For heste, der ikke er udelukket fra konsum, fremgår optegnelseskravet af veterinærlægemiddelforordningens artikel 108, og der er yderligere information i vejledningen til veterinærlægemiddelforordningen og dyreejerbekendtgørelsen. Krav til opbevaring af lægemidler og krav til medicin håndteringskursus fremgår af dyreejerbekendtgørelsen med yderligere information i vejledningen til veterinærlægemiddelforordningen og dyreejerbekendtgørelsen. Reglerne har et fødevarer sikkerhedsmæssigt sigte.

For heste, der er udelukket fra konsum, er der ikke noget formkrav til medicinoptegnelserne, bortset fra, at optegnelserne skal være læselige, og at de skal opbevares i mindst 3 år⁶⁸.

De krav, der gælder for opbevaring af lægemidler, fremgår af dyreejerbekendtgørelsen med yderligere information i vejledningen til veterinærlægemiddelforordningen og dyreejerbekendtgørelsen.

⁶⁷ § 6, stk. 1 og 3, i bekendtgørelsen om dyrevelfærdsmæssige mindstekrav til hold af visse landbrugsdyr

⁶⁸ & 6, stk. 1 og 3 i bekendtgørelse om dyrevelfærdsmæssige mindstekrav til hold af visse landbrugsdyr

5.15.2 Heste, der ikke holdes til landbrugsmæssige formål ("andre heste")

Optegnelser over døde dyr ("andre heste")

Der er ikke krav om optegnelser over døde dyr for "andre heste".

Optegnelser over medicinsk behandling ("andre heste")

Med hensyn til optegnelser over medicinsk behandling er der også for "andre heste" forskel på, om hesten er udelukket fra konsum eller ej.

For "andre heste", der ikke er udelukket fra konsum, fremgår optegnelseskravet af veterinærlægemiddelforordningens artikel 108 og der er yderligere info i vejledningen til veterinærlægemiddelforordningen og dyreejerbekendtgørelsen. Krav til opbevaring af lægemidler og krav til medicinbehandlingskursus fremgår af dyreejerbekendtgørelsen med yderligere info i vejledningen til veterinærlægemiddelforordningen og dyreejerbekendtgørelsen. Reglerne har et fødevarerisikkomæssigt sigte.

For "andre heste", der er udelukket fra konsum, er der ikke krav om optegnelser over medicinsk behandling. Derimod gælder visse af medicinreglernes krav til opbevaring af receptpligtige lægemidler i hesteholdet⁷³, se dyreejerbekendtgørelsen samt vejledning til veterinærlægemiddelforordningen og dyreejerbekendtgørelsen.

Bilag 1: Forståelse af visse termer, der er brugt i vejledningen

Ud over de definitioner, der fremgår af hestebekendtgørelsens § 2, er der fundet behov for en nærmere forklaring af hvad, der i relation til hestebekendtgørelsen efter Fødevarerstyrelsens vurdering skal forstås ved visse af de termer, der er benyttet i denne vejledning.

- Ved erhvervsmæssigt hold af heste anses som udgangspunkt f.eks. stutrier (hvorved forstås, at der drives avl med fire eller flere følhopper), hingstestationer, træningsstalde, dyreparker, hestehandlere, hesteinternater, rideskoler, hestepensioner, hesteudlejning, hestevognskørsel (studenterkørsel, kapervogne mv.), heste i zoologiske haver mv. Dette fremgår af forarbejderne til hesteloven.

Såfremt, der i et hestehold holdes heste, der ikke er omfattet af ovennævnte former for hestehold, skal den del af hesteholdet som udgangspunkt ikke anses for erhvervsmæssigt.

- Ved vinterperioden forstås månederne december, januar og februar. Perioder med vinterlignende vejr konstateres ofte i november og marts. Denne fortolkning af begreberne vinterperioden og perioder med vinterlignende vejr fremgår af forarbejderne til hesteloven.
- Afgrænsede områder, hvor heste lever delvist vildt, vil som udgangspunkt være et naturreservat, en dyrepark eller lignende.
- Ved gruppeopstaldning forstås opstaldning indendørs i større eller mindre grupper.
- Løsdrift anses for at være gruppeopstaldning, hvor der er adgang til et udeareal. Ordet løsdrift er ikke brugt i hestebekendtgørelsen, men denne forståelse af løsdrift er i overensstemmelse med arbejdsgruppen om hold af heste.

Bilag 2: Huldvurdering på hest

Retningslinjer for vurdering af huld findes i bilag 2 til "[Retningslinjer for god dyrevelfærdspraksis for hold, pasning, uddannelse og brug af heste](#)". Retningslinjernes bilag 2 gengives her:

Bilag 2

Huldvurdering

Kilde: AWIN, 2015. AWIN welfare assessment protocol for horses. Doi: 10.13130/AWIN HORSES 2015

Huldvurdering er en standardiseret metode til at vurdere mængden af fedt på en hests krop. En hests huld kan påvirkes af en række faktorer såsom fodertilgængelighed, reproduktiv aktivitet, vejrforhold, præstations- eller arbejdsaktiviteter, parasitter, tandproblemer, sygdomme og fodringspraksis.

Hvordan vurderer man [Individuelt]

Start med en generel visuel inspektion af hesten fra siden og foretag en vurdering af fedt/muskelfylden på hals, ribben, skulder, ryg, mave og bækken. Stå på sikker afstand bag hesten og foretag en vurdering af fedtaflejringer/depoter omkring haleroden/de bagerste ryghvirvler, og vurder formen af krydset, samt synlighed af rygsøjle og hofteben.

Hvordan scorer man

Brug det system til huldvurdering, der er udarbejdet af Carrol og Huntington (1988 Equine vet j, 20(1) 41-45), og som har en skala fra 1 til 5. Dette system kan anvendes til alle racer og uanset, hvad hesten bruges til.

Score 1

Hals: underhals, small og løs hud ved basis.

Ryg og ribben: tydelige ribben og ryggrad, muskulaturen er svundet ind på begge sider.

Kryds: muskelfattigt, tydeligt fremstående hoftehjørner og sædebensknuder, tydelig fordybning på begge sider af haleroden.

Score 2

Hals: smal, men fast.

Ryg og ribben: ribben lidt synlige, lidt muskel- og fedtlag ved ryggraden, men den kan føles

Kryds: fladt og lidt muskelfattigt, hoftehjørner og sædebensknuder synlige med tyndt fedtlag, lidt fordybning på begge sider af haleroden.

Score 3

Hals: ingen halskam (undtagen hos hingste), fast hals

Ryg og ribben: ribben ikke synlige men følbare, ryg/overlinje med god muskelfylde, ryggraden kan føles.

Kryds: hvælvet kryds med let fedtlag, hoftehjørner og sædebensknuder følbare.

Score 4

Hals: let nakkekam, bred og fast.

Ryg og ribben: ribben svært følbare.

Kryds: fedtpuder ved haleroden, hoftehjørner og sædebensknuder dækket af fedt og kan kun vanskeligt føles.

Score 5

Hals: tydelig fedtfyldt nakkekam, bred og fast hals, folder af fedt.

Ryg og ribben: ribben dækket af fedt og kan ikke føles, tydelige fedtdepoter langs hjerteformet ryg.

Kryds: tydelige fedtdepoter på begge sider af haleroden, hoftehjørner og sædebensknuder kan ikke føles.

For yderligere information se også: <http://www.worldhorsewelfare.org/Right-Weight>.

Bilag 3: Notat om velfærdskontrol på rideskoler, hestepensioner m.m.

NOTAT

Dyrevelfærd & Veterinærmedicin
J.nr. 2017-15-19-01038
Ref. RICDI
Dato: 08-08-2017

Notat om velfærdskontrol på rideskoler, hestepensioner m.m.

Nærværende notat erstatter notat af 25. januar 2007 om velfærdskontrol på rideskoler, hestepensioner m.m. (j.nr.: 2007-20-293-00658).

I det nedenstående redegøres for:

- Kontrolfrekvensen af velfærdskontrol for heste – afsnittet er slettet, da teksten ikke længere er tidssvarende
- Kontrolobjekt, ejerforhold og opstaldning af heste
- Indskærpelse og politianmeldelse

Kontrolobjekt, ejerforhold og opstaldning af heste

Det fremgår af Fødevarestyrelsens generelle kontrolvejledning⁶⁹, at f.eks. en rideskole, et stutteri eller en hestepension, hvor der befinder sig en anden mands dyr (herefter betegnet opstaldningsstedet), skal alle dyr, som indgår i opstaldningen, kontrolleres uanset ejerforhold. Såfremt der ikke er grundlag for anmærkninger, udleveres kontrolrapporten til den ansvarlige på opstaldningsstedet. Såfremt der konstateres anmærkninger, får opstaldningsstedet en kontrolrapport med beskrivelse af de forhold, som vedrører dette. Ved overtrædelser som ejeren/brugeren af en opstaldet hest er ansvarlig for, bliver ejeren/brugeren af hesten ligeledes et kontrolobjekt. Hesteejeren får i forbindelse hermed udleveret en kontrolrapport med beskrivelse af de forhold, som

⁶⁹ Fødevarestyrelsens generelle kontrolvejledning 2017 bilag c, pkt. 3.1.6

vedrører denne.

Der indgås mange forskelligartede aftaler om opstaldning af heste, og kontrollanten må derfor, når der er sket en overtrædelse af dyrevelfærdsreglerne, klarlægge hvilke aftaler, der er indgået mellem ejeren/brugeren af hesten og opstaldningsstedet vedrørende opstaldningen, for på denne måde at få afklaret, om ansvaret for dyrets velfærd efter aftale eller kontrakt er overgået fra ejer/bruger til opstalter. Eventuelle aftaler mellem hesteejeren/brugeren og opstaldningsstedet er underlagt aftalelovens regler, og er som oftest udarbejde i form af en skriftlig opstaldningskontrakt. Fortolkningen og udstrækningen af en sådan aftale, vil i sidste ende skulle afgøres af domstolene.

Nedenstående oversigt giver eksempler på ansvarsfordelingen mellem ejer/bruger og opstalter. Oversigten er ikke udtømmende.

Eksempler på ansvarssubjekt ved overtrædelser af dyrevelfærdsreglerne:

Eksempel	Ansvarlig
Forhold vedrørende staldklimaet. Overtrædelse relaterer sig til bygningsmæssige konstruktioner, f.eks. ventilation.	Opstaldningsstedet er som udgangspunkt ansvarssubjekt.
Forhold vedrørende staldklimaet. Er staldklimaet dårligt grundet manglende udmugning.	Hesteejeren/brugeren eller opstaldningsstedet er som udgangspunkt ansvarssubjekt, alt efter hvem der har ansvaret herfor.
Aftale mellem hesteejeren/brugeren og opstaldningsstedet om, at denne bærer det fulde ansvar for pasning, herunder fodring og vanding af hesten.	Opstaldningsstedet er som udgangspunkt ansvarssubjekt ift. overtrædelser vedr. pasning.
Ejeren/brugeren af hesten lejer udelukkende opstaldningsstedets faciliteter, og er selv ansvarlig for pasning og pleje af hesten.	Ejer er som udgangspunkt ansvarssubjekt ift. overtrædelser vedr. pasning og pleje.
Bygningsmæssige konstruktioner.	Opstaldningsstedet er som udgangspunkt ansvarssubjekt.

Indskærpelse og politianmeldelse

Viser det sig umuligt at klarlægge, hvem der er ansvarlig for et forhold, f.eks. fordi ejer/bruger og opstaldningssted oplyser divergerende, f.eks. hvor der ikke foreligger en skriftlig aftale, vil kontrollanten kunne indskærpe forholdet overfor begge parter. Der kan

tillige, hvis der er basis herfor, foretages politianmeldelse af begge parter, hvorefter det vil være op til politiets videre efterforskning at afgøre, hvem der må anses som juridisk ansvarlig.

Er det ejeren/brugeren af hesten, der må anses som ansvarlig, og er denne ikke tilstede, vil kontrollanten skulle sende en kontrolrapport og en eventuel indskærpelse til denne. Ligeledes vil det være ejeren/brugeren, der skal politianmeldes, hvis overtrædelsen fordrer dette. Herudover skal der udarbejdes en anden kontrolrapport til den ansvarlige for opstaldningsstedet vedrørende de øvrige forhold på opstaldningsstedet.

Miljø- og Fødevareministeriet

Miljø- og Fødevareministeriet

Fødevarestyrelsen
Stationsparken 31 - 33
2860 Glostrup
Tel +45 7227 9900
www.fvst.dk